

Suy van tĩnh mạch ở bệnh nhân thoái hóa khớp

TS. BS. Cao Thanh Ngọc

Phó chủ tịch Liên chi hội Lão khoa TP. Hồ Chí Minh

Trưởng khoa Nội cơ xương khớp – Bệnh viện Đại học Y Dược TP. Hồ Chí Minh

Nội dung

1. Tổng quan về suy tĩnh mạch và thoái hóa khớp
2. Mối liên quan giữa suy tĩnh mạch và thoái hóa khớp
3. Điều trị đồng mắc bệnh tĩnh mạch và thoái hóa khớp

Tổng quan

Thoái hoá khớp gối

- Ảnh hưởng đến chất lượng cuộc sống và gây tàn phế.
- Trên NCT, THKG có triệu chứng chiếm 10% nam và 13% nữ.
- Tại Việt Nam, tỉ lệ NCT đau khớp gối do thoái hóa chiếm 87,2%.

Bệnh tĩnh mạch mạn

- Lâm sàng đa dạng, gánh nặng kinh tế và chăm sóc.
- Tại Mỹ, > 6 triệu người có biểu hiện nặng bệnh tĩnh mạch.
- Tuổi cao → nhiều triệu chứng, biểu hiện nặng, loét chân.

1. Phạm Ngọc Thuỷ Trang, Cao Thanh Ngọc, Trần Hà Ngọc Thê (2017), Tạp chí Y học TP. Hồ Chí Minh, 21 (2), 74.
2. Eberhardt Robert T., Raffetto Joseph D. (2014), Circulation, 130 (4), 333-346.

3

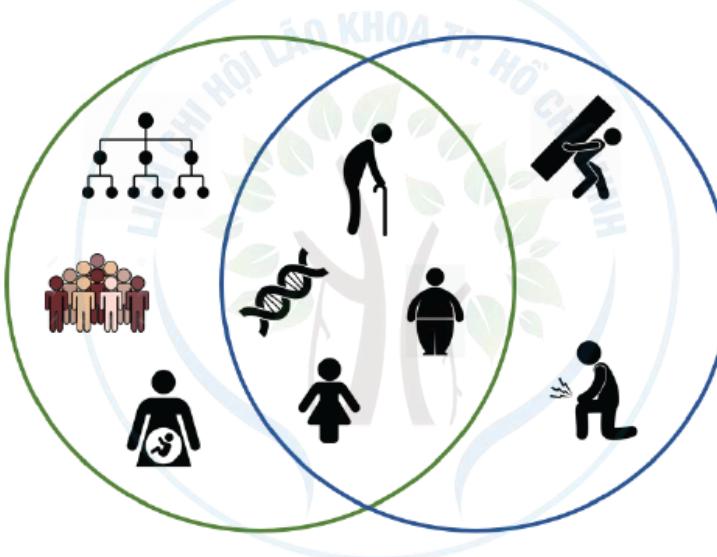
Yếu tố nguy cơ

Bệnh tĩnh mạch

- Thai kỳ
- Gen
- Gia đình
- Nữ giới
- Chủng tộc
- Béo phì
- Người cao tuổi

Thoái hóa khớp

- Nữ giới
- Chủng tộc
- Béo phì
- Người cao tuổi
- Chấn thương
- Vận động

1. Hunter David J., Bierma-Zeinstra Sita (2019), The Lancet, 393 (10182), 1745-1759.
2. Eberhardt Robert T., Raffetto Joseph D. (2014), Circulation, 130 (4), 333-346

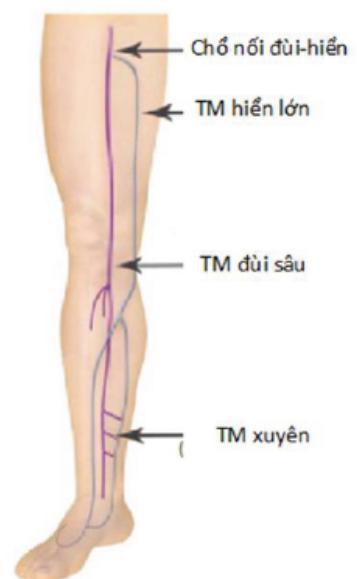
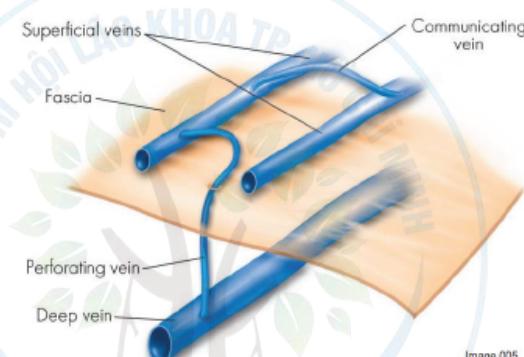
4

2. Mối liên quan giữa bệnh tĩnh mạch và thoái hóa khớp

5

Giải phẫu tĩnh mạch chi dưới

- Tĩnh mạch SÂU:** (90% máu)
 - Chày
 - Khoeo
 - Đùi
- Tĩnh mạch NÔNG (10% máu)**
 - Dài (trong)
 - Ngắn (ngoài)
- Tĩnh mạch XUYÊN (nối NÔNG và SÂU)**

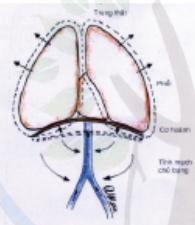
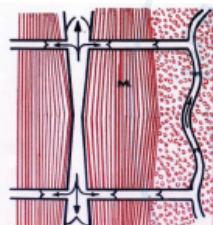
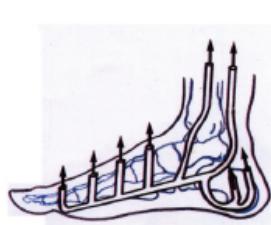

Atkins, E., Mughal, N. A., Place, F., & Coughlin, P. A. [2020]. Varicose veins in primary care. *bmj*, 370.

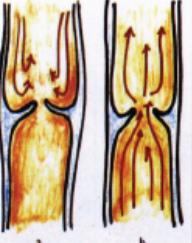
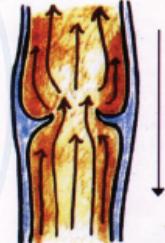
6

Cơ chế giúp máu về tim

Nhờ đâu mà máu Tĩnh mạch chân chảy ngược về Tim phải?

Nhờ đâu mà máu Tĩnh mạch không chảy trở xuống chân?

Nhờ hệ thống
Tĩnh mạch gan
bàn chân Lejard

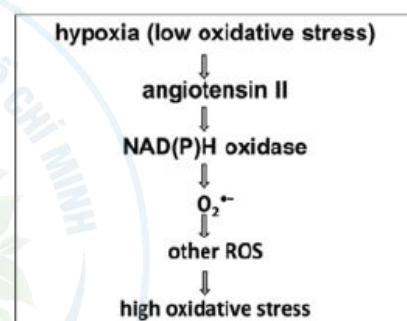
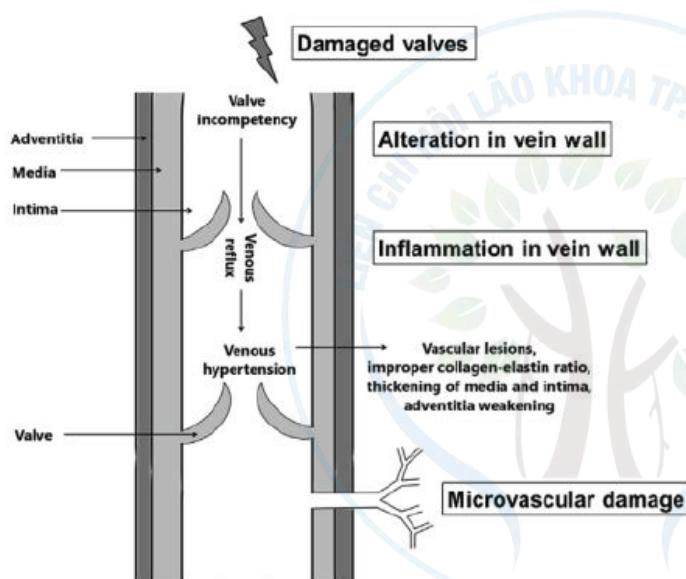
Do sự **co bóp**
khi co cơ bắp
chân và đùi

Nhờ **lực hút** ở tim
kỳ tâm trương và
Co hoàn khi
hít thở sâu.

Hệ thống Van & Trương lực Tĩnh mạch

7

Cơ chế suy van tĩnh mạch

Inflammation

- > leukocyte infiltration & activation
- > inflammatory mediators
- > TGF- β
- > MMP-2, MM-9 and other proteases

Lichota, A., Gwozdzinski, L., & Gwozdzinski, K. (2019). European Journal of Medicinal Chemistry, 176, 68-91.

8

Chẩn đoán bệnh tĩnh mạch

Bergan, J. J., et al. (2006). *New England Journal of Medicine*, 355(5), 488-498.

9

Biểu hiện lâm sàng – Phân loại CEAP

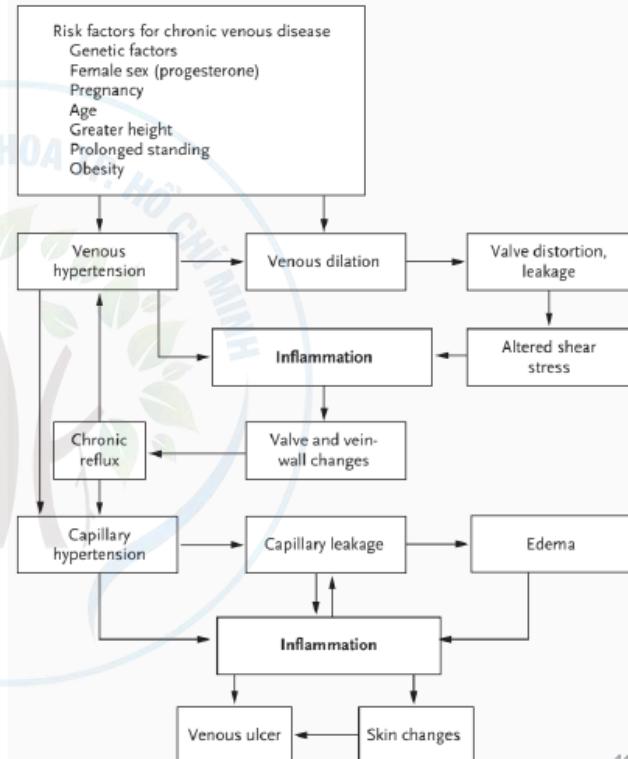

Mansilha, A., & Sousa, J. (2018). *International journal of molecular sciences*, 19(6), 1669.

10

Vai trò của viêm

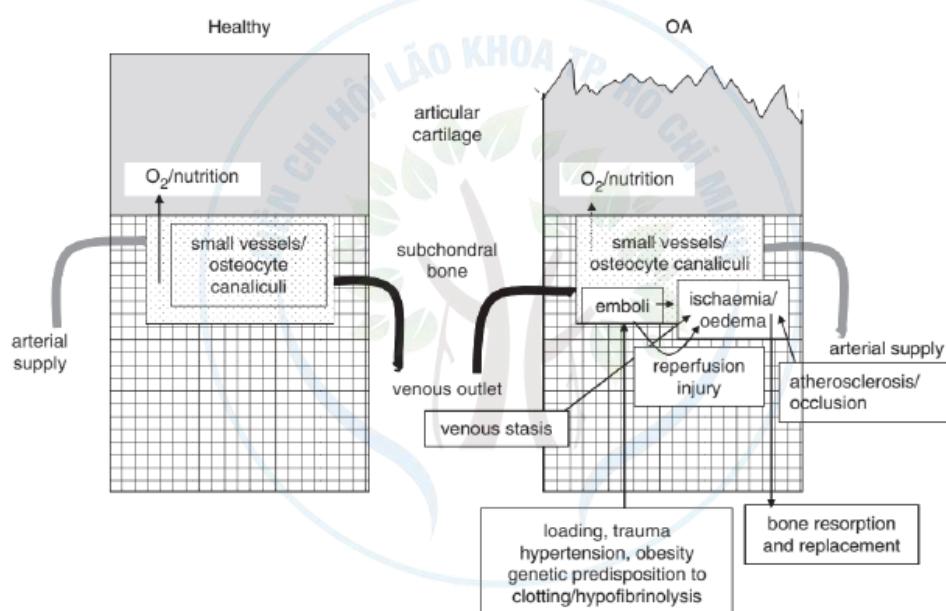
- Tăng áp lực tĩnh mạch do suy van, làm ứ trệ dòng máu tĩnh mạch
- Cơ chế viêm đóng vai trò trung tâm
- Viêm làm thay đổi van tĩnh mạch và thành tĩnh mạch
- Biểu hiện lâm sàng của bệnh có hậu quả của quá trình viêm

Bergan, J. J., et al. (2006). *New England Journal of Medicine*, 355(5), 488-498.

11

Ảnh hưởng tuần hoàn mạch máu lên xương

Findlay, D. M. (2007). *Rheumatology*, 46(12), 1763-1768.

HỘI NGHỊ KHOA HỌC THƯỜNG NIÊN 2023

LIÊN CHI HỘI LÃO KHOA TP.HỒ CHÍ MINH

Is there a relationship between venous insufficiency and knee osteoarthritis?

Seçilay Güneş¹, Kutlay Şehim¹, Köksal Cüneyt², Derya Gökmen³, Ayşe Adile Küçükdeveci¹

TABLE 1
Baseline characteristics of study population

	Baseline characteristics of study population				
	%	Mean±SD	%	Mean±SD	p
Age (year)		52.5±7.4		43.2±6.8	<0.001
Gender					
Female	86		86		
Male	14		14		
Body mass index (kg/m ²)		30±4.7		26.7±4.7	
Venous insufficiency	40.6		15.9		0.007
Pain severity		2.5±1.0		-	
WOMAC					
Pain (0-20)		7.8±4.4		-	
Joint stiffness (0-8)		2.2 ±1.8		-	
Physical function (0-68)		26.7±14.4		-	
Total (0-100)		36.9±9.5		-	

OA: Osteoarthritis; SD: Standard deviation; WOMAC: The Western Ontario and McMaster Universities Osteoarthritis Index.

Güneş, S., Şehim, K., Cüneyt, K., Gökmen, D., & Küçükdeveci, A. A. (2020). *Turkish journal of physical medicine and rehabilitation*, 66(1), 40.

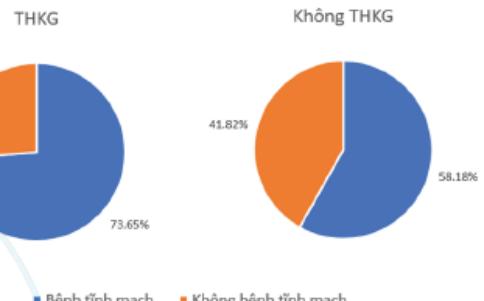
13

Nghiên cứu Y học

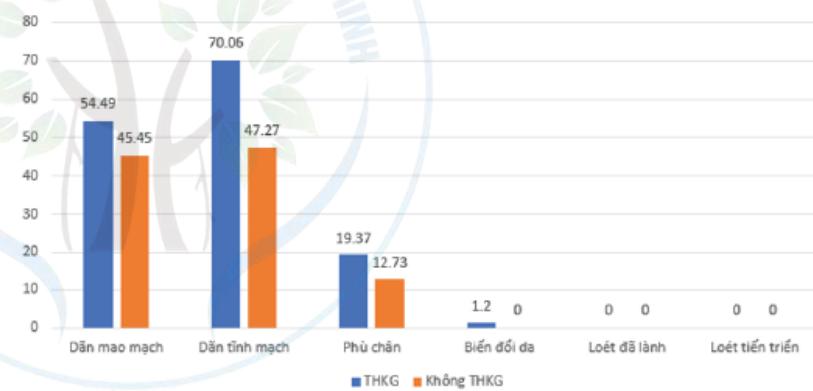
Y Học TP. Hồ Chí Minh * Tập 25 * Số 4 * 2021

MỐI LIÊN QUAN GIỮA BỆNH LÝ TĨNH MẠCH MẠN TÍNH VÀ THOÁI HÓA KHỚP GỐI Ở NGƯỜI CAO TUỔI TẠI PHÒNG KHÁM NỘI CƠ XƯƠNG KHỚP BỆNH VIỆN ĐẠI HỌC Y DƯỢC TP. HỒ CHÍ MINH

Nguyễn Châu Tuấn¹, Cao Thành Ngọc², Nguyễn Văn Trí²

- Bệnh tĩnh mạch thường gặp trên bệnh nhân thoái hóa khớp gối cao tuổi
- Dẫn mao mạch và dẫn tĩnh mạch là hai biểu hiện thường gặp
- Mối liên quan giữa dẫn tĩnh mạch và thoái hóa khớp gối ở người cao tuổi

Nguyễn Châu Tuấn, Cao Thành Ngọc, Nguyễn Văn Trí (2021) Tạp chí Y học Thành phố Hồ Chí Minh, 25 (4), tr. 416 – 422

14

HỘI NGHỊ KHOA HỌC THƯỜNG NIÊN 2023

LIÊN CHI HỘI LÃO KHOA TP.HỒ CHÍ MINH

- NC với 50 nữ mãn kinh
- Bệnh tĩnh mạch thường gặp ở nhóm thoái hóa khớp gối
- Đồng mắc bệnh tĩnh mạch làm tăng mức độ đau và hạn chế hoạt động chức năng theo thang điểm VAS và WOMAC

Coexistence of venous insufficiency and knee osteoarthritis in postmenopausal women and its effect on pain and function

SELDA BAGIS^{1,*}, MELTEM NAS DUCHE², GUNSAH SAHIN¹, CANER OZER², MEHMET KARABIBER¹ and CANAN ERDOGAN¹

Table III.

Comparison of pain and functional status of the patients suffering from knee OA with or without venous insufficiency

	Knee OA (n = 21)	Knee OA Venous insufficiency (n = 29)	p
VAS	5.30 ± 1.11	7.56 ± 1.37	0.03*
WOMAC 1 (pain)	12.51 ± 4.02	15.17 ± 4.23	0.025*
WOMAC 2 (stiffness)	4.93 ± 1.85	5.34 ± 2.05	0.446
WOMAC 3 (function)	44.31 ± 12.97	53.43 ± 16.90	0.032*
WOMAC Total	61.50 ± 17.90	70.60 ± 22.5	0.126

* p < 0.05.

OA, osteoarthritis; WOMAC, Western Ontario and McMaster University OA index.

Bagis, S., Duche, M. N., Sahin, G., Ozer, C., Karabiber, M., & Erdogan, C. (2005) *The Pain Clinic*, 17(1), 101-105.

15

Ảnh hưởng của bệnh tĩnh mạch

158 bệnh nhân OA

- Đồng mắc cả hai bệnh lý làm tăng mức độ đau, hạn chế hoạt động chức năng và viêm màng hoạt dịch
- Điều trị giảm triệu chứng khó hơn ở nhóm có bệnh đồng mắc
- Nhóm đồng mắc thoái hóa khớp và suy tĩnh mạch đòi hỏi thêm NSAIDs

Giảm ½ liều NSAID ở 21 BN (27.3%) và 37 bệnh nhân (48.0%) không cần dùng NSAID liên tục.

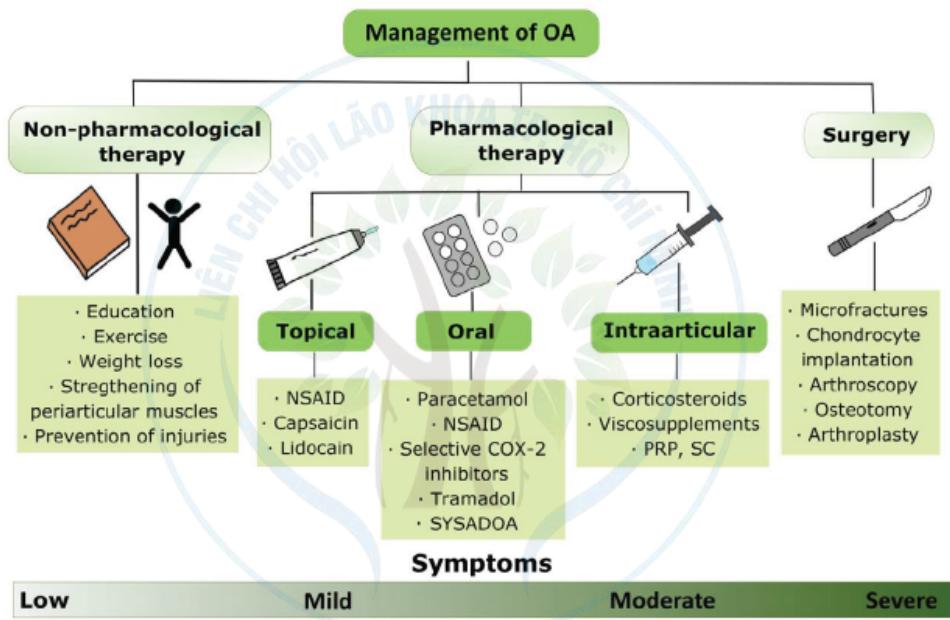
Salikhov, I. G., et al. (2010). *Terapevticheskii Arkhiv*, 82(5), 58-60.

16

3. Điều trị đồng mắc bệnh tĩnh mạch và thoái hóa khớp

17

Điều trị thoái hóa khớp gối

Pontes-Quero, G. M., et al. (2019). In *Seminars in arthritis and rheumatism* (Vol. 49, No. 2, pp. 171-183). WB Saunders.

18

Điều trị suy van tĩnh mạch

Mục tiêu điều trị:

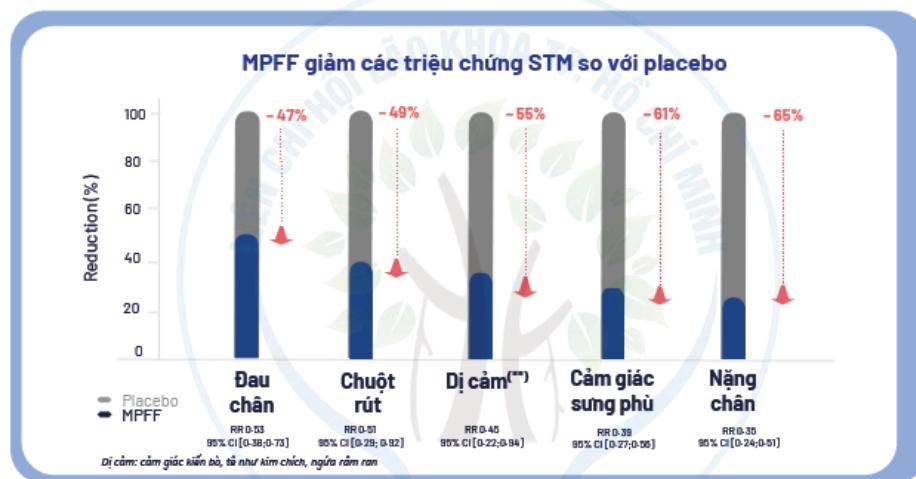
- Ngừa tăng áp lực tĩnh mạch
- Giảm dòng phut ngược
- Giảm viêm
- Cải thiện triệu chứng
- Giảm nguy cơ loét
- Cải thiện chất lượng cuộc sống

Mansilha, A., & Sousa, J. (2018). International journal of molecular sciences, 19(6), 1669.

Thuốc	Hoạt tính dược lực học	Lợi ích lâm sàng
MPFF/Dafilon	<ul style="list-style-type: none"> Tăng co thắt tĩnh mạch qua trung gian giao cảm và tăng nhạy cảm calci Giảm gắn kết bạch cầu; ức chế sản xuất các phân tử gắn kết bạch cầu Giảm thoái hóa van tĩnh mạch và phut ngược Ức chế sản xuất các yếu tố tiền viêm Tăng tì lệ enzyme chống oxy hóa Giảm kích hoạt tế bào nội mô; giảm nồng độ ICAM-1, VCAM, VEGF Tăng kháng lực mao mạch 	<ul style="list-style-type: none"> Tăng trương lực tĩnh mạch Giảm phù chân Cải thiện các rối loạn da Tăng lành vết loét Cải thiện triệu chứng của bệnh tĩnh mạch và chất lượng cuộc sống
Rutosides	<ul style="list-style-type: none"> Chất ức chế binding lô các gene liên quan viêm Giảm sản xuất các cytokine viêm (NO, TNF, IL-1, IL-6) của đại thực bào và neutrophils 	<ul style="list-style-type: none"> Giảm phù chân Cải thiện triệu chứng bệnh
Calcium dobesilate	<ul style="list-style-type: none"> Cải thiện/Duy trì chức năng nội mô mạch máu Giảm tăng tinh thâm mao mạch Ức chế kết tập tiểu cầu Giảm độ nhớt máu Tăng hoạt tính tổng hợp NO Ức chế tổng hợp prostaglandin 	<ul style="list-style-type: none"> Giảm phù chân Cải thiện triệu chứng bệnh
Sulodexide	<ul style="list-style-type: none"> Phục hồi gắn kết GCX Giảm tinh thâm mạch máu Bảo vệ nội mô mạch máu Ức chế viêm, ức chế thực bào (IL-1β, IL-8, MCP-1, IL-6, TNF-α) Giảm tiết MMP-9 từ bạch cầu 	<ul style="list-style-type: none"> Giảm áp lực tĩnh mạch ngoại biên Cải thiện triệu chứng bệnh và chất lượng cuộc sống Tăng lành vết loét

19

MPFF giúp cải thiện rõ các triệu chứng STM

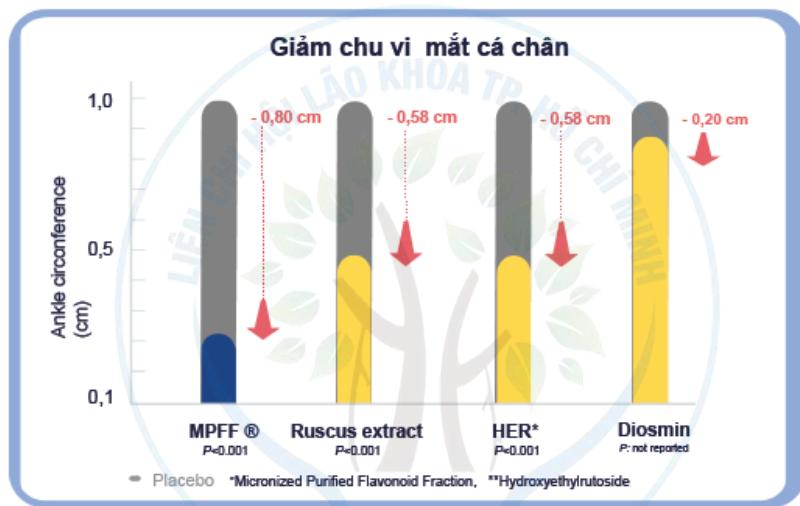

MPFF giảm các triệu chứng điển hình của bệnh nhân suy giãn tĩnh mạch từ Đau chân, nặng chân, chuột rút, cảm giác sưng phù, dị cảm.....
 → từ đó nâng cao chất lượng cuộc sống của bệnh nhân

Mansilha A, et al. Pharmacological treatment for chronic venous disease: An umbrella review of systematic reviews. Int Angiol. 2022;41:249-257

20

MPFF giúp giảm phù (giảm chu vi mắt cá chân)

6/11 systematic reviews có đề cập đến Phù, MPFF giảm chu vi mắt vượt trội so với các sản phẩm khác

Mansilha A, et al. Pharmacological treatment for chronic venous disease: An umbrella review of systematic reviews. *Int Angiol.* 2022;41:249-257

21

Điều trị bệnh tĩnh mạch

35 bệnh nhân có thoái hóa khớp và suy tĩnh mạch

Điều trị suy tĩnh mạch bằng đốt nhiệt nội tĩnh mạch

71.4% bệnh nhân cải thiện triệu chứng thoái hóa khớp gối

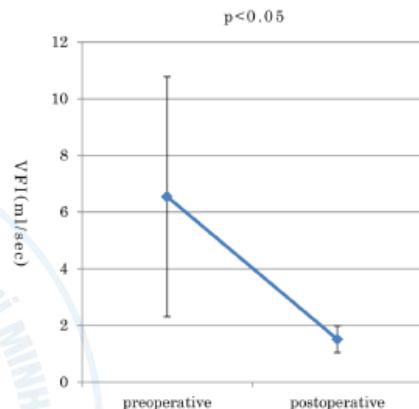

Table 4 Improvement score according to the grade of knee osteoarthritis

	Grade 1 (n=10)	Grade 2 (n=13)	Grade 3 (n=5)	Grade 4 (n=7)	All (n=35)
Average score	2.9±5.7	4.2±5.0	0.6±2.9	1.9±4.5	2.9±5.0
Improved people	8	11	3	3	25
	80.0%	84.6%	60.0%	42.9%	71.4%
	19	6			
	82.6%	50.0%			
					p<0.05

Oga, Y., et al (2021). *Annals of vascular diseases*, oa-21.

22

Tóm tắt

- Bệnh tĩnh mạch rất thường gặp ở bệnh nhân thoái hóa khớp
- Mối liên quan giữa bệnh tĩnh mạch và thoái hóa khớp qua cơ chế viêm và ứ trệ tĩnh mạch
- Đồng mắc cả hai bệnh lý làm tăng triệu chứng, hạn chế hoạt động
- Cần đánh giá và điều trị toàn diện bệnh nhân, bệnh nhân cần được điều trị cả bệnh lý thoái hóa khớp và bệnh tĩnh mạch như các biện pháp không dùng thuốc, dùng thuốc trợ tĩnh mạch, thuốc điều trị thoái hóa khớp gói để làm tăng hiệu quả điều trị cả 2 bệnh

23

24